

Merenkukuhallitus

TIEDOTUSLEHTI NRO 14/26.7.1993

ASETUS ALUKSISTA AIHEUTUVAN VESIEN PILAANTUMISEN EHKÄISEMISESTÄ (ALUSJÄTEASETUS)

Aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä on 28.6.1993 annettu uusi asetus (635/93), jolla on kumottu 16.9.1983 annettu alusjäteasetus (746/83) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Uusi alusjäteasetus on tullut voimaan 6.7.1993 lukien.

Uudessa alusjäteasetuksessa on otettu huomioon MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen 6.7.1993 voimaan tulleet muutokset, jotka on julkaistu myös englanninkielisinä merenkukuhallituksen tiedotuslehdessä nro 13/6.7.1993.

Uusi alusjäteasetus julkaistaan oheisena.

Yli-insinööri

Aapo Latvalahti

Asiaa koskevat tiedustelut:

Alustekninen toimisto

Tämä tiedotuslehti
korvaa tiedotuslehden:

21/21.10.1991

Tätä julkaisua myy:

Merenkukuhallitus
Tilastotoimisto
Vuorimiehenkatu 1
PL 158, 00141 Helsinki
puh. (90) 18 081

635/93

Asetus**aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä**

Annettu Helsingissä 28 päivänä kesäkuuta 1993

Liikenneministerin esittelystä säädetään aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä 16 päivänä maaliskuuta 1979 annetun lain (300/79) nojalla:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Määritelmiä

Aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annettua lakia (300/79), jäljempänä alusjätelaki, ja tätä asetusta sovellettaessa tarkoitetaan:

1) *Marpol 73/78 -yleissopimuksella* alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvää vuoden 1978 pöytäkirjaa (SopS 51/83) ja tähän pöytäkirjaan myöhemmin tehtyjä muutoksia;

2) *aluksella* jokaista vesikulkuneuvoa, mukaan luettuina kantosiipialukset, ilmatyyny-alukset, vedenalaiset alukset ja kelluvat alukset sekä kiinteät ja kelluvat alustat;

3) *öljysäiliöaluksella* alusta, jonka lastitilat on rakennettu tai muunnettu pääasiassa öljyn kuljettamiseen irtolastina, mukaan luettuina yhdistelmäalukset sekä kemikaalisäiliöalukset silloin kun ne kuljettavat öljyä irtolastina;

4) *kemikaalisäiliöaluksella* alusta, jonka lastitilat on rakennettu tai muunnettu pääasiassa vaarallisen nestemäisen aineen kuljettamiseen irtolastina, mukaan luettuina öljysäiliöalukset silloin kun ne kuljettavat vaarallista nestemäistä ainetta irtolastina;

5) *bruttovetoisuudella* vuoden 1969 kansainvälisen aluksenmittausyleissopimuksen (SopS 31/82) mukaista bruttovetoisuutta; merenkulkuhallitus voi laivanisännän pyynnöstä sallia, että tätä asetusta sovellettaessa bruttovetoisuutena käytetään yhdenmukaisesta aluksenmittausjärjestelmästä tehdyn yleissopimuksen (SopS 18/55) mukaan määritettyä vetoisuutta 18 päivään heinäkuuta 1994, jos alus on rakennettu ennen vuoden 1985 loppua tai jos sen bruttovetoisuus on alle 400 rekisteritonnia;

6) *sisävesialueella* järviä, jokia ja kanavia;

7) *kotimaanliikenteellä* liikennettä kahden kotimaan sataman välillä; liikenne kotimaan satamasta toiseen Saimaan kanavan ja siihen välittömästi liittyvien Venäjän vesialueiden kautta rinnastetaan kotimaan liikenteeseen samoin kuin liikenne Saimaan kanavan kautta Viipuriin;

8) *Itämeren alueella* varsinaista Itämerta, Pohjanlahtea ja Suomenlahtea sekä Itämeren sisääntuloväylää, jonka rajana on Skagenin leveysaste 57° 44,8' P Skagerrakissa, lukuun ottamatta valtioiden sisäisiä aluevesiä;

9) *öljyllä* kivennäisöljyä kaikissa muodoissaan, raakaöljy, polttoöljy, öljyliete, öljyjäte ja jalostetut tuotteet mukaan luettuina;

10) *pysyvällä öljyllä* raakaöljyä, raskasta poltto- ja dieselöljyä, voiteluöljyä ja muita pysyvyydeltään näihin verrattavia öljytuotteita sekä öljyjätteitä;

11) *öljypitoisella seoksella* seosta, joka sisältää öljyä;

12) *vaarallisella nestemäisellä aineella* ainetta, joka veteen joutuessaan ravintoketjuun kasaantumalla tai myrkyllisyytensä vuoksi aiheuttaa vahinkoa meren elämälle tai ihmisen terveydelle, aiheuttaa sakkaa meren pohjalle kulluttaen runsaasti happea tai aiheuttaa makuvirheitä merestä saatavaan ravintoon taikka pysyvyytensä ja häiritsevien ominaisuuksiensa vuoksi oleellisesti vähentää veden tai rantojen virkistyskäyttöarvoa;

13) *nestemäisellä aineella* nestettä, jonka höyröpaine 37,8°C:n lämpötilassa on enintään 2,8 bar (absoluuttinen paine);

14) *käymäläjätevedellä* käymälöistä, pisaareista ja WC-lattiakaivoista peräisin olevia jätevesiä ja muita jätteitä, lääkintätilojen pesuaitaista, kylpyammeista ja lattiakaivoista peräisin olevia jätevesiä, tyhjennyksiä tiloista, joissa on eläviä eläimiä, sekä muita jätevesiä, jotka on sekoitettu edellisten kanssa;

15) *käsitellyllä käymäläjätevedellä* käymälä-

jätevettä, joka on käsitelty merenkulkuhallituksen hyväksymässä käsittelylaitteistossa;

16) *kiinteällä jätteellä* sellaista ruoka- ja kotitalousjätettä ja muuta vastaavaa jätettä, tuoreita kaloja ja niiden osia lukuun ottamatta, jota syntyy aluksen tavanomaisen toiminnan aikana ja jota on jatkuvasti tai aika ajoin hävitettävä; ja

17) *vahingollisella aineella* öljyä, vaarallista nestemäistä ainetta, käymäläjätevettä ja kiinteää jätettä; jos vahingolliseen aineeseen on sekoitettu muuta ainetta, pidetään myös näiden aineiden seosta vahingollisena aineena.

2 §

Soveltaminen

Tätä asetusta sovelletaan kaikkiin aluksiin, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Tätä asetusta ei sovelleta puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen aluksiin, ellei niitä käytetä yleisessä liikenteessä kuljettamaan matkustajia tai lastia.

2 luku

Öljy

3 §

Öljyn päästökielto

Öljyn ja öljypitoisen seoksen päästäminen aluksesta veteen on Suomen vesialueella kielletty.

Öljyn tai öljypitoisen seoksen päästäminen veteen suomalaisesta aluksesta on kielletty myös Suomen vesialueen ulkopuolella Marpol 73/78 -yleissopimuksessa määrätyn poikkeuksen.

4 §

Öljypäästöjen ehkäisy

Suomalaisessa öljysäiliöaluksessa, jonka bruttovetoisuutta osoittava luku on vähintään 150, ja muussa suomalaisessa aluksessa, jonka bruttovetoisuutta osoittava luku on vähintään 400, öljypäästöjen ehkäisyn varmistamiseen tarvittavien laitteiden, rakenteiden ja järjestelyjen tulee olla Marpol 73/78 -yleissopimuksen vaatimusten mukaiset.

Muissa kuin 1 momentissa tarkoitetuissa suomalaisissa aluksissa on merenkulkuhallituksen hyväksymällä tavalla varmistettava, että

aluksen pohjalle valunutta öljyä ei tyhjennetä alusjätelain ja tämän asetuksen vastaisesti.

Öljyn kuljettaminen suomalaisen aluksen yhteentörmäyslaipion keulanpuoleisissa säiliöissä on kielletty.

5 §

Kemikaalien lisääminen öljyyn

Missään 3 §:ssä tarkoitettussa päästössä ei saa olla sellaisia kemikaaleja tai muita aineita, jotka on lisätty alusjätelain ja tämän asetuksen säännösten sekä niiden nojalla annettujen määräysten mukaisten päästörajoitusten kiertämiseksi.

6 §

Aluksen valmiussuunnitelma öljyvahingon varalta

Suomalaisella öljysäiliöaluksella, jonka bruttovetoisuutta osoittava luku on vähintään 150, ja muulla suomalaisella aluksella, jonka bruttovetoisuutta osoittava luku on vähintään 400, tulee olla merenkulkuhallituksen määräysten mukainen valmiussuunnitelma öljyvahingon varalta.

7 §

Öljyn kuljettaminen kotimaan liikenteessä sekä sisävesialueella

Sisävesialueella ei saa kuljettaa raskasta polttoöljyä öljysäiliöaluksen lastisäiliöissä.

Sisävesialueella liikennöivässä öljysäiliöaluksessa ei saa kuljettaa mitään öljyä aluksen pohjaan tai ulkolaitaan rajoittuvissa lastisäiliöissä.

Öljysäiliöaluksessa tulee olla öljypuomia vähintään aluksen pituuden kolminkertainen määrä sekä pumppulaitteet ulos vuotaneen öljyn keräämiseksi, jos aluksen lastisäiliössä kuljetetaan pysyvää öljyä kotimaan liikenteessä. Sisävesialueella liikennöivässä öljysäiliöaluksessa tulee olla öljypuomia vähintään aluksen pituuden kolminkertainen määrä myös silloin, kun sen lastisäiliöissä kuljetetaan muuta öljyä kuin pysyvää öljyä.

8 §

Öljypäiväkirja

Suomalaisessa öljysäiliöaluksessa, jonka bruttovetoisuutta osoittava luku on vähintään

150, sekä muussa suomalaisessa aluksessa, jonka bruttovetoisuutta osoittava luku on vähintään 400, on joko päällikön tai hänen valvontansa alaisena muun päällystöön kuuluvan pidettävä merenkulkuhallituksen vahvistaman kaavan mukaista öljypäiväkirjaa.

Asianomaisella viranomaisella ja aluksen ollessa ulkomaan satamassa asianomaisella ulkomaan viranomaisella on oikeus tarkastaa öljypäiväkirja ja pyynnöstä saada siitä päällikön oikeaksi todistama ote. Toimenpiteet, joihin viranomainen tämän momentin säännösten nojalla ryhtyy, on suoritettava mahdollisimman nopeasti ja alusta viivyttämättä.

Öljypäiväkirja on pidettävä paikassa, jossa se on helposti saatavissa tarkastusta varten, ja sitä on säilytettävä kolme vuotta viimeisen merkinän tekemisestä.

9 §

Kiinteät ja kelluvat alustat

Kiinteistä ja kelluvista alustoista, joita käytetään merenpohjan kivennäisvarojen tutkimisessa, hyväksikäytössä ja niihin liittyvässä rannikon ulkopuolella tapahtuvassa toiminnassa, on soveltuvien osin voimassa, mitä 3—5 §:ssä ja 8 §:ssä säädetään aluksista, joiden bruttovetoisuutta osoittava luku on vähintään 400 ja jotka eivät ole öljysäiliöaluksia. Öljyn tai öljypitoisen seoksen päästäminen veteen on kuitenkin kielletty, milloin öljypitoisuus ilman laimennusta ylittää 15 miljoonasosaa.

10 §

Ilmoitusvelvollisuus havainnoista

Jos suomalaisen aluksen päällikkö Suomen sisäisillä kulkuvesillä tai muualla havaitsee vedessä öljyä niin suuren määrän, että sen takia sää- ja muut olosuhteet huomioon ottaen uhkaa öljyvahingon vaara, hänen on ilmoitettava havainnosta asianomaiselle Suomen viranomaiselle ja Suomen alueen ulkopuolella lähimmän rantavaltion viranomaiselle. Jos aluksen miehistöön tai päällystöön kuuluva tekee vastaavan havainnon, on hän velvollinen ilmoittamaan asiasta aluksen päällikölle.

Päällikön ei kuitenkaan tarvitse tehdä 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta, jos on ilmeistä, että viranomaiset jo ovat saaneet tapauksesta tiedon.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, koskee soveltuvien osin myös muita vahingollisia aineita kuin öljyä.

11 §

Ilmoitusvelvollisuus vahinkotapauksista

Jos aluksesta aiheutuu tämän asetuksen säännösten vastainen vahingollisen aineen päästö veteen tai alusjätelain 11 §:n mukainen tilanne, on aluksen päällikkö velvollinen ilman viivytystä ilmoittamaan asianomaiselle Suomen viranomaiselle asioista, jotka koskevat alusta, sen tilaa, sijaintia, lastia ja tapahtuman laatua. Suomen alueen ulkopuolella vastaava ilmoitus on tehtävä lähimmän rantavaltion viranomaiselle Marpol 73/78 -yleissopimuksen pöytäkirjassa I määrättyllä tavalla.

Milloin aluksen päällikkö on estynyt antamasta 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta, on aluksen omistajan, rahtaajan, käyttäjän tai liikennöitsijän tai heidän asiamiehensä otettava vastatakseen aluksen päällikölle kuuluvasta ilmoitusvelvollisuudesta.

3 luku

Vaaralliset nestemäiset aineet

12 §

Luokitus

Vaarallisia nestemäisiä aineita ovat Marpol 73/78 -yleissopimuksen mukaisesti voimassa olevassa kemikaaliluettelossa olevat aineet jaettuina luokkiin A, B, C ja D.

Milloin kysymyksessä on sellaisen vaarallisen nestemäisen aineen kuljettaminen, jota ei ole luokiteltu 1 momentissa mainittuihin luokkiin, ratkaisee merenkulkuhallitus laivaajan hakemuksesta väliaikaisesti aineen luokituksen ympäristöministeriötä kuultuaan.

13 §

Aluksia koskevat rakenteelliset vaatimukset

Luokkien A, B tai C aineita kuljettavan suomalaisen kemikaalisäiliöaluksen tulee täyttää Marpol 73/78 -yleissopimuksessa kemikaalisäiliöalukselle asetetut vaatimukset.

14 §

Päästökielto

Vaarallisen nestemäisen aineen päästäminen veteen aluksesta on kielletty Marpol 73/78 -yleissopimuksessa määritellyin poikkeuksin.

15 §

Lastipäiväkirja

Aluksessa, joka kuljettaa luokkaan A, B, C tai D kuuluvaa vaarallista nestemäistä ainetta, on päällikön tai hänen valvontansa alaisena päällystään kuuluvan henkilön pidettävä merenkulkuhallituksen vahvistaman kaavan mukaista lastipäiväkirjaa.

Asianomaisella viranomaisella ja aluksen ollessa ulkomaan satamassa asianomaisella ulkomaan viranomaisella on oikeus tarkastaa lastipäiväkirja ja saada siitä pyynnöstä päällikön oikeaksi todistama ote. Toimenpiteet, joihin viranomainen tämän momentin nojalla ryhtyy, on suoritettava niin nopeasti kuin mahdollista aiheuttamatta alukselle tarpeetonta viivytystä.

Lastipäiväkirja on pidettävä paikassa, jossa se on helposti saatavissa tarkastusta varten ja sitä on säilytettävä kolme vuotta viimeisestä merkinnästä lukien.

16 §

Käsikirja

Aluksella, joka kuljettaa vaarallisia nestemäisiä aineita irtolastina, tulee olla Marpol 73/78 -yleissopimuksen määräysten mukainen aluksen käyttöä, varusteita ja rakenteita koskeva käsikirja.

17 §

Lastin purkamisen ja säiliön pesun valvonta

Aluksen päällikkö vastaa siitä, että vaarallisen nestemäinen aine puretaan, säiliöt ja putkistot puhdistetaan, pesuvesi tyhjennetään ja merkinnät lastipäiväkirjaan tehdään Marpol 73/78 -yleissopimuksen sekä tämän asetuksen ja sen nojalla annettujen määräysten mukaisesti.

Satamissa, joissa lastataan tai puretaan luokkiin A, B, C tai D kuuluvia vaarallisia nestemäisiä aineita, tulee olla merenkulkuhallituksen valtuuttamia tarkastajia, joiden tehtävänä on tarkastaa, että eri luokkiin kuuluvien lastien laustaus ja purkaus, alusten säiliöiden ja putkistojen pesu, merkinnät lastipäiväkirjaan ja muut näihin verrattavat toimenpiteet suoritetaan tämän asetuksen ja sen nojalla annettujen määräysten mukaisesti.

Aluksen asiamiehen tulee tiedottaa merenkululaitoksen piirihallinnolle satamassa tahtuvasta luokkiin A, B tai C kuuluvan vaarallisen nestemäisen aineen purkamisesta.

Ilmoitus tulee tehdä hyvissä ajoin, mikäli mahdollista vähintään 48 tuntia ennen aiottua purkamista.

4 luku

Käymäläjätevesi

18 §

Käymäläjäteveden päästäminen veteen Itämeren alueella

Käymäläjäteveden päästäminen veteen suomalaisesta aluksesta on kielletty Itämeren alueella seuraavin poikkeuksin:

1) käsiteltyä käymäläjätevettä saa päästää merenkulkuhallituksen hyväksymän käymäläjäteveden käsittelylaitteiston kautta;

2) käsiteltyä käymäläjätevettä saa päästää vähintään 4 meripeninkulman etäisyydellä lähimmästä maasta sellaisen merenkulkuhallituksen hyväksymän laitteiston kautta, joka hienontaa ja desinfioi käymäläjäteveden; sekä

3) käymäläjätevettä, jota ei ole käsitelty, saa päästää yli 12 meripeninkulman etäisyydellä lähimmästä maasta siten, että varastoitua käymäläjätevettä ei päästetä veteen kerralla vaan kohtuullisella nopeudella aluksen nopeuden ollessa vähintään 4 solmua.

19 §

Poikkeukset käymäläjäteveden päästökiellosta Suomen vesialueella

Alusjätelain 22 §:n 1 momentin kielto päästää käsittelemätöntä käymäläjätevettä aluksesta veteen Suomen vesialueella ei koske:

- 1) huvialuksia; eikä
- 2) aluksia, joiden hyväksytyt henkilöluku on enintään 10.

20 §

Normilaippa

Aluksessa, joka tyhjentää käymäläjätevettä vastaanottolaitteistoon, tulee olla tyhjennysputkessa merenkulkuhallituksen määrittelemä laippa tai liitin.

5 luku

Kiinteät jätteet

21 §

Kiinteän jätteen poistaminen veteen

Kiinteän jätteen poistaminen veteen suoma-

laiselta alukselta tai kiinteältä ja kelluvalta alustalta, jota käytetään merenpohjan kivennäisvarojen tutkimisessa, hyväksikäytössä ja niihin liittyvässä rannikon ulkopuolella tapahtuvassa toiminnassa, on kielletty.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, saadaan alukselta päästää veteen ruoantähteitä niin etäällä lähimmästä maasta kuin mahdollista, kuitenkin vähintään 12 meripeninkulman etäisyydellä lähimmästä maasta.

Kiinteältä tai kelluvalta alustalta ja niistä enintään 500 metrin etäisyydellä olevilta aluksilta voidaan päästää veteen ruoantähteitä vain, jos tämä tapahtuu yli 12 meripeninkulman etäisyydellä lähimmästä maasta ja ruoantähteet on hienonnettu merenkulkuhallituksen määräämällä tavalla.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, saadaan Marpol 73/78 -yleissopimuksen liitteessä V mainittujen erityisalueiden ulkopuolella aluksesta päästää veteen kiinteitä jätteitä mainitun liitteen määräysten mukaisesti.

6 luku

Erinäiset säännökset

22 §

Vahingollisten aineiden seokset

Jos sellaisia vahingollisia aineita, joilla on eri päästömääräykset, sekoitetaan keskenään, tulee noudattaa ankarimpia päästömääräyksiä.

23 §

Katsastukset ja todistuskirjat

Alusjätelain sekä tämän asetuksen ja sen nojalla annettavien määräysten vaatimista alus-

Helsingissä 28 päivänä kesäkuuta 1993

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

ten katsastuksista ja todistuskirjoista säädetään erikseen.

24 §

Palkkiot ja maksut

Tässä asetuksessa tarkoitetuista tarkastus- ja valvontatoimenpiteistä suoritettavista palkkioista ja maksuista säädetään erikseen.

25 §

Tarkemmat määräykset ja ohjeet

Liikenneministeriö antaa tarkemmat määräykset ja ohjeet tämän asetuksen soveltamisesta.

26 §

Poikkeukset

Merenkulkuhallitus voi kuultuaan päästökieltojen ja rajoitusten noudattamisesta koskevien poikkeusten osalta vesi- ja ympäristöhallitusta, yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksia tämän asetuksen säännöksistä, milloin niiden noudattaminen aiheuttaisi kohtuutonta hankaluutta tai kohtuuttomia kustannuksia ja olisi vähäiseen vahingon vaaraan nähden aiheutonta.

7 luku

Voimaantulo

27 §

Voimaantulosäännös

Tämä asetus tulee voimaan 6 päivänä heinäkuuta 1993.

Tällä asetuksella kumotaan aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä 16 päivänä syyskuuta 1983 annettu asetus (746/83) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Aluksiin, jotka olivat liikenteessä 4 päivänä huhtikuuta 1993, sovelletaan tämän asetuksen 6 §:ää 4 päivästä huhtikuuta 1995.

Ministeri Elisabeth Rehn

